

Dažniausiai užduodami klausimai ir atsakymai

2009 m.

BENDRASIS PRIĖMIMAS

Užpildžius prašymą internetu, ar vis tiek reikia atvykti į bendrojo priėmimo punktus?

Į priėmimo punktus reikia atvykti, kai jau turite baigimo atestatą ir kitus dokumentus, – juos reikia užregistruoti viename iš bendrojo priėmimo punktų. Kai Jus pakvies studijuoti į kurią nors iš aukštųjų mokyklų, Jums į tą aukštąją mokyklą reikės atvykti įforminti priėmimo.

Kur galima rasti bendrojo priėmimo punktų sąrašą?

Bendrajame priėmime dalyvaujančių aukštųjų mokyklų sąrašas ir adresai, taip pat mokyklos, kuriose yra bendrojo priėmimo punktai (jos pažymėtos žvaigždutėmis) pateikiamas Bendrojo priėmimo taisyklių pabaigoje (www.lamabpo.lt). Tokių punktų visoje Lietuvoje yra 38.

Jeį prašymą užpildžiau internetu, kokius dokumentus reikia turėti registruojantis?

Reikės turėti pasą arba asmens tapatybės kortelę, atestatą, įmokos kvitą, vieną nuotrauką. Pravers ir papildomi dokumentai, jei jų turite, pavyzdžiui, pažyma apie perlaikytus brandos egzaminus, profesinės, aukštesniosios ar aukštosios baigtos mokyklos diplomas, olimpiadų laimėtojų dokumentai, dokumentai, patvirtinantys pavardės keitimą ir pan.

Ar priėmimui į aukštąją mokyklą turi įtakos prašymo dalyvauti priėmime pildymo data? Kada paskutinė data, kada galima užpildyti prašymus?

Ne, prašymo pildymo data priėmimo rezultatams įtakos neturi.

Paskutinė prašymų pateikimo į universitetus ir kolegijas diena yra liepos 18-oji, į kolegijas – prašymų koregavimo paskutinė diena liepos 25-oji. Bet paskutinės dienos patartina geriau nelaukti...

Ar neįstojus į valstybės finansuojamas vietas universitetuose dar bus galima paduoti prašymus į kolegijas? Ar reikės už papildomus pageidavimus kolegijose mokėti papildomai?

Liepos 22 d. sužinojus universitetų priėmimo rezultatus, iki 25 d. prašymus bus galima koreguoti nurodant pageidaujamas kolegijų programas. Už koregavimą numatytas mokestis – 30 litų. Išsamesnė informacija (stojančiojo pasirinkimo galimybių schema) pateikiama www.lamabpo.lt.

Kam apskritai reikalingas bendrasis priėmimas į aukštąsias mokyklas?

Bendrasis priėmimas egzistuoja jau 11 metų. Jis atsirado dėl „vieno langelio“ principo, kurio pageidavo visuomenė. Šitaip yra užtikrinama ir skaidresnė konkurencija.

Manau, kad priėmimas į aukštąsias mokyklas yra korumpuotas.

Bendrasis priėmimas buvo pradėtas tiek dėl „vieno langelio“ principo įgyvendinimo, tiek dėl antikorpucinio poveikio. Per bendrąjį priėmimą konkursinių eilių sudarymas yra visiškai skaidrus. O jeigu aukštojoje mokykloje per papildomą priėmimą susidūrėte su korupciniais atvejais, juos būtinai reikia viešinti.

Aukštosioms mokykloms staiga pakeitus priėmimo reikalavimus, labai nukenčia tie mokiniai, kurie prieš dvejus ar vienerius metus mokyklose nepasirinko naujai reikalaujamų dalykų.

Bendrasis priėmimas vykdomas remiantis prieš dvejus metus paskelbtomis priėmimo sąlygomis – 4 mokomųjų dalykų sąrašu. Prieš dvejus metus, kai buvo skelbiamos stojimo sąlygos, nebuvo nurodyta, ar stojimo metu bus reikalaujama egzamino, ar pakaks metinio pažymio.

Ar norinčiajam studijuoti už savo lėšas reikia dalyvauti bendrajame priėmime? Ar toks žmogus yra priimamas be konkurso?

Konkursinė eilė yra sudaroma ir į valstybės finansuojamas, ir į mokamas vietas. Konkursas į kai kurias programas tikrai bus ir mokantiems, pavyzdžiui, į teisę, ekonomiką.

GERIAUSIŪJŲ EILĖ IR KONKURSINIAI BALAI

Kokiu principu bus sudaroma geriausiųjų eilė? Ar vietą toje eilėje lems tik išlaikyti egzaminai ir metiniai pažymiai? Ar ta vieta priklausys nuo turimų rezultatų ir pageidaujamos studijuoti specialybės? Kada eilė bus sudaryta?

Ar stojantysis gaus valstybės finansavimą, priklauso nuo:

- 1) stojančiojo surinktų balų (brandos egzaminų ir mokymosi rezultatų);
- 2) stojančiojo teisės gauti papildomų balų;
- 3) stojančiojo pasirinkimų eiliškumo, kitų stojančiųjų pasirinkimo;
- 4) aukštųjų mokyklų organizuojamų papildomų testų (jei tokie būtų).

1) Sudarant geriausiųjų eilę, visi asmenys, pateikę prašymus priimti studijuoti bei tenkinantys aukštųjų mokyklų nustatytus priėmimo reikalavimus, įvertinami pagal švietimo ir mokslo ministro nustatytus geriausiųjų eilės sudarymo kriterijus. Apskaičiuojami prašymus pateikusių asmenų balai pagal kiekvieną bet kurios studijų srities pageidavimą studijuoti valstybės biudžeto lėšomis ir mažėjančių balų tvarka sudaroma preliminari geriausiųjų eilė (pirmame etape - universitetams, kitame etape - kolegijoms); asmens pavardė šioje eilėje kartojasi tiek kartų, kiek pageidavimų studijuoti valstybės biudžeto lėšomis jis yra įrašęs į prašymą. Iš preliminarios geriausiųjų eilės aukščiausio prioriteto tenkinimo tvarka, atsižvelgiant į vietų skaičių ir atskiras programas apribojimus ir į aukštosios mokyklos nustatytus papildomus reikalavimus, išrenkami asmenys, kurie gali būti pakviesti studijuoti valstybės biudžeto lėšomis; tenkinama tiek prašymų, kiek leidžia tai studijų sričiai skirtų valstybės biudžeto lėšų apimtis. Mokamose vietose konkursinis balas apskaičiuojamas pagal aukštosios mokyklos nustatytus konkursinio balo apskaičiavimo principus. Jei mokamai vietai pareikštas pageidavimas yra aukštesniu prioritetu nei galimas tenkinti pageidavimas į valstybės finansuojamą vietą, stojančiajam pasiūloma mokama vieta. Iš pagal aukščiausiąjį prioritetą atrinktų ir preliminarioje geriausiųjų eilėje geriausius balus turinčių asmenų sudaroma galutinė

geriausiųjų eilė; į eilę patekusių asmenų sąrašas skelbiamas ir jie kviečiami studijuoti į jų laimėtas valstybės finansuojamas studijų vietas.

Vieta eilėje apskaičiuojama pagal iš anksto paskelbtas stojimo sąlygas – pasirinktą studijų kryptį atitinkančių keturių dalykų vertinimus, naudojant atitinkamai trijų mokomųjų dalykų brandos egzaminų (valstybinių arba mokyklinių) pažymius ir ketvirto dalyko metinį pažymį. Siekiant, kad skirtingus egzaminus laikusių abiturientų rezultatai būtų palyginami: 1) prie valstybinio egzamino pažymio, perskaičiuoto į dešimtbalę skalę, pridedama 13 balų, 2) prie mokyklinio brandos egzamino – 3 balai.

Aukštosios mokyklos šiemet suvienodino konkursinio balo sandarą – stojant į tą pačią specialybę skirtingose aukštosiose mokyklose užskaitomi tie patys dalykai, jiems suteikiant tą patį „svorį“. Atskiroms studijų kryptims taikomus konkursinio balo skaičiavimo principus ir svertinius koeficientus galima rasti Geriausiai vidurinio ugdymo programą baigusiųjų eilės sudarymo 2009 m. tvarkos apraše, skelbiamame www.mokslas.lt.

Išimtis taikoma stojantiesiems į meno studijų srities programas dėl šių studijų specifikos. Stojantiesiems į šias programas didžiausios įtakos turi stojamasis egzaminas, kuriuo vertinami specialūs stojančiųjų gebėjimai. Jis sudaro daugiau kaip pusę bendro vertinimo svorio, o muzikos, teatro, dailės studijų programose stojimo rezultatus lemia dar ir stojamojo testo rezultatai. Siekiant, kad stojančiųjų gebėjimai būtų įvertinti kuo objektyviau, šiais metais į meno studijų srities programas organizuojamas bendras priėmimas. Stojamuosius egzaminus ir testus vertins bendros komisijos, sudarytos iš visų aukštųjų mokyklų, vykdančių meno studijas, atstovų – pripažintų tos srities menininkų.

2) Šalies ir tarptautinių olimpiadų I-III vietos laimėtojai gauna papildomus balus. Tarptautinių olimpiadų I vietos laimėtojams pridedami 5 balai, II – 3 balai, III – 2 balai. Atitinkamai šalies olimpiadų laimėtojams už I vietą – 3 balai, II – 2 balai, III – 1 balas. Už to paties tipo olimpiadą balas pridedamas tik vieną kartą (didžiausias). Sumuojami už daugiausiai dvi skirtingas olimpiadas skirti papildomi balai.

Mažiausia balų suma, reikalinga įstoti į konkrečią studijų programą, nėra nustatyta iš anksto. Ji priklausys nuo stojančiųjų į tam tikrą studijų programą surinktų balų ir paaiškės geriausiai mokyklą baigusiuųjų eilės sudarymo metu.

3) Pasirinkimus, kaip ir anksčiau, stojantysis gali prioritetizuoti. Jei stojantysis pirmiausia nori pretenduoti į valstybės finansuojamas vietas, o mokamą studijų vietą rinktis tik tokiu atveju, jei nepateks į valstybės finansuojamą, pateikiant prašymą pirmiausia prioriteto tvarka reikia surašyti visas studijų programas, kuriuose norima studijuoti valstybės lėšomis, ir tik po šių pasirinkimų nurodyti mokamas studijų vietas.

4) Valstybės finansavimą stojantysis gali gauti tik tuomet, kai jį priima aukštoji mokykla. Aukštosios mokyklos turi teisę organizuoti papildomus testus ar užduotis, jų metu aukštoji mokykla iš stojančiųjų gali pasirinkti labiausiai atitinkančius savo kriterijus. Tai ypač aktualu menų studijoms, tačiau galioja ir kitur, pavyzdžiui, stojant į žurnalistiką.

Geriausiųjų eilės į universitetus bus sudarytos liepos 22 dieną, o į kolegijas liepos 28 dieną.

Jeigu užpildau prašymą į teisės studijų programą Vilniaus universitete, ar dėl valstybės finansavimo konkuruosiu su visais stojančiais į teisę bet kurioje aukštojoje mokykloje, ar su visais, kurie stoja į socialinių mokslų sritį?

Su visais, kurie stoja į socialinių mokslų sritį bet kurioje aukštojoje mokykloje.

Ar pagyrimas, gaunamas su atestatu, turi įtakos stojant?

Ne. Bet juk pagyrimą gavote už gerus rezultatus, kurie ir padės įstoti.

Skaičiuojant konkursinį balą nurodyta, kad turi būti skaičiuojamas metinis pažymys. Tačiau jeigu to dalyko valstybinio egzamino įvertinimas geresnis už metinio pažymio?

Tokių atvejų vis tiek imamas metinis pažymys, kad visų stojančiųjų sąlygos būtų lygios. Vienas metinis pažymys imamas todėl, kad būtų įvertinti ir mokymosi mokykloje rezultatai, nebūtų kliaujamasi tik egzaminų rezultatais.

Skaičiuojant konkursinį balą nurodyta, kad bus imamas matematikos, lietuvių kalbos ir istorijos arba užsienio kalbos valstybinis egzaminas bei užsienio kalbos arba istorijos metinis atestato pažymys. Kaip bus skaičiuojamas konkursinis balas, jei išlaikyti ir anglų, ir istorijos egzaminai? Ar galima pasirinkti ir nurodyti, kas būtų skaičiuojama?

Nieko nereikia žymėti, bus skaičiuojamas pats palankiausias stojančiajam variantas.

Pagal kokią formulę galima apskaičiuoti preliminarų konkursinį balą stojant į atitinkamą specialybę? Ar yra nustatyti minimalūs konkursiniai balai?

Minimalių konkursinių balų nėra ir negali būti nustatyta, nes jie paaiškėja tik konkurso metu. Siūlome savo rezultatą apskaičiuoti, pasižiūrėjus LAMA BPO interneto puslapyje (www.lamabpo.lt) geriausiųjų eilės kriterijų lenteles.

Ar prisideda balų stojant į ekonomikos ar vadybos specialybę, jei esi baigęs profesinę mokyklą, apskaitininko specialybę?

Universitetuose prisideda vienas balas, kolegijose – du balai. Tačiau prieš stojant į aukštąją reikia turėti metų darbo stažą po profesinės mokyklos baigimo.

Kokiu pagrindu buvo pakeisti svertiniai koeficientai? Ar tai turės realios naudos?

Esant vienodiems koeficientams, konkurenciją lemia stojančiojo rezultatai, o ne aukštosios mokyklos rinkodaros gudrybės. Šiuo atveju valstybės parama stojantiesiems atiteks skaidresniu būdu.

STUDIJŲ KREPŠELIAI IR MOKAMOS STUDIJOS

Kokiu principu bus skirstomi studijų krepšeliai?

Bus sudaroma geriausiųjų eilė. Tokią eilę sudaryti nesunku, nes stojant į bet kurią programą, maksimalus galimas surinkti balų skaičius yra vienodas. Tada yra tenkinami pageidavimai tų stojančiųjų, kurie geriausiųjų eilėje yra aukščiau. Kiekvienai iš 6 studijų sričių (socialiniams, humanitariniams, fiziniams, biomedicinos, technologijos mokslams ir

meno studijoms) valstybė skiria tam tikrą lėšų dalį. Tokiu būdu išvengiama pavojaus, kad bus tenkinami tikrai stojančiųjų, tarkime, į socialinius mokslus, norai studijuoti nemokamai. Kad visi studentai nesueitų į tam tikras programas, taip pat yra ribojamas maksimalus priimtųjų į kiekvieną programą skaičius. Taigi, konkuruoja tiek aukštosios mokyklos, tiek studijų programos.

Jeį paaškėtų, kad pasirinkau ir įstojau ne į tą studijų programą, kuri man patinka, ar galėsiu studijų krepšelį „nusinešti“ į kitą studijų programą?

Bus galima pereiti į tos pačios srities studijų programas toje pačioje ar kitoje aukštojoje mokykloje.

Parašiau prašymus į valstybės finansuojamas vietas dvylikoje studijų programų. Jei nė į vieną nepateksiu, ar man aukštoji mokykla pasiūlys mokamas studijas, ar vėl iš naujo teks domėtis pačiam?

Jeigu buvo nurodytas nors vienas pageidavimas į mokamas studijas, jis bus nagrinėjamas ir tikriausiai patenkintas. Jei neįstoję į valstybės finansuojamą vietą tam tikroje studijų programoje, norėtumėte studijuoti mokamoje, turėtumėte tai pažymėti pageidavimų sąrašė. Iki liepos 18 dienos dar turite galimybę koreguoti savo prašymą į universitetus, o iki liepos 25 dienos – ir tą prašymo dalį, kuri susijusi su kolegijomis.

Kiek studijų vietų bus nemokamų, o kiek – mokamų?

Iš viso šiemet valstybė finansuos apie 21 tūkst. pirmakursių studijas: 11 tūkst. universitetuose, 10 tūkst. kolegijose. Nemokamai studijuoti galės beveik du trečdaliai stojančiųjų.

Iš anksto tiksliai numatyti, kiek tam tikroje aukštojoje mokykloje ar studijų programoje bus valstybės finansuojamų ir mokamų vietų, negalima. Kaip pasiskirstys konkretūs studentų skaičiai į konkrečias programas ir aukštąsias mokyklas, lems konkursas.

Kur galima sužinoti, kiek iš viso bus priimta pirmakursių į vieną ar kitą specialybę aukštosiose mokyklose ar kolegijose?

Tokios informacijos šiemet negali būti, nes numatyta laisva konkurencija tarp studijų programų. Yra numatytas tik ribojimas, kad palyginti su 2008 metais, universitetuose negali būti priimta daugiau kaip 110 proc. 2008 m. plano į programas, išskyrus menus, kur šis skaičius yra 90 proc. O kolegijose atitinkamai ne daugiau kaip 120 proc., kolegijų menų programose – ne daugiau kaip 110 proc.

Konkurenciją lems geriausiųjų eilė.

Pirmu numeriu pažymėjau mokamą studijų programą. Ar kitas pretendentas, nurodęs tą pačią programą kaip antrą ar trečią, galės mane išstumti, jei jo balai bus aukštesni?

Taip, jeigu jo aukštesnis pageidavimas nebus patenkintas. Tačiau tokia tikimybė yra nepalyginamai didesnė valstybės finansuojamose vietose, o ne mokamose.

Jei patenku į mokamą vietą, kada reikia sumokėti įmoką už mokslą? Ką daryti, jei noriu imti paskolą?

Aukštosios mokyklos gali prašyti sumokėti ir iki prasidedant mokslo metams, bet paprastai tą padaryti reikalaujama per pirmąsias dvi mokslo metų savaites. Kai kurios mokyklos leidžia sumokėti dalimis (per 2 mėn.).

Valstybė yra įsipareigojusi sudaryti galimybę paimti valstybės remiamą paskolą studijoms rugsėjo pradžioje. Aukštosiose mokyklose įprasta, kad paskolos tvarkymo laikotarpiu mokestis už studijas nukeliamas iki tam tikro laiko.

STUDIJŲ FORMOS

Girdėjau, kad nuo šių metų nebeliks vakarinių ir neakivaizdinių studijų formų.

Nuo šių metų įstojusiems bus tik nuolatinės ir iššėstinės studijų formos. Iššėstinės studijos trunka 1,5 karto ilgiau (t.y. 6 metus). Bendra studijų kaina yra ta pati bet kuriai formai.

Tvarkaraštį, kada Jūs lankysite užsiėmimus (dieną ar vakare, ar nuotoliniu būdu), derinsite su ta mokykla, į kurią būsite priimtas. Pastebėtina, kad šiais metais nemažai aukštųjų mokyklų skelbiamų studijų programų yra tik iššėstinės formos.

Ar galima pretenduoti į valstybės finansuojamas studijų vietą, jei nori studijuoti neakivaizdžiai ar vakarais?

Taip, tikrai galima. Tokiu atveju patartina rinktis iššęstinę studijų formą.

Jeigu jau studijuojate vakarine forma, ar keisis mano mokymosi programa?

Pokyčiai susiję tik su pirmuoju kursu, anksčiau įstojusieji studijas baigs tokiomis formomis, kokiomis ir pradėjo.

MAGISTRANTŪROS STUDIJOS

Jeigu įstosiu į nemokamas magistrantūros studijas, kokia bus tvarka studijuojant?

Naujai įstojusieji į valstybės finansuojamas vietas jokių įmokų jau nemokės. Jeigu studijuosite prastai, Jus gali išbraukti studijų metu iš sąrašų. Bet jeigu gausite teigiamus įvertinimus, nors ir kuklius, mokėti nereikės.

DIPLOMŲ GALIOJIMAS UŽSIENYJE

Ar baigus universitetą ar kolegiją čia, Lietuvoje, diplomai bus pripažinti užsienyje?

Užsienyje pripažįstami visų aukštųjų mokyklų, kurios yra pripažintos savoje valstybėje, diplomai.